

ОБҐРУНТУВАННЯ ТА ВИБІР ІНСТРУМЕНТІВ УДОСКОНАЛЕННЯ ТРАНСПОРТНО-ЛОГІСТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ ПІДПРИЄМСТВА

В.Ю. Клапоух, С.В. Корчма (студ., 4 курс, 3 курс), м. Харків, Україна
Науковий керівник – д. е. н, проф. Криворучко О.М.
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Дослідження присвячене теоретичному узагальненню та розробленню методико-практичних рекомендацій щодо вибору інструментів удосконалення транспортно-логістичними процесами на підприємстві. У роботі уточнено сутність поняття "логістичний процес" та обґрунтовано визначення "транспортно-логістичний процес" як ключової складової ланцюга поставок, що забезпечує фізичне переміщення матеріальних потоків. Транспортно-логістичний процес є цілеспрямованою, організованою в часі та просторі послідовністю взаємопов'язаних логістичних операцій, що забезпечують фізичне переміщення матеріальних потоків від точки відправлення до точки призначення з метою задоволення потреб споживачів та досягнення стратегічних цілей логістичної системи підприємства Розглянуто існуючі методи удосконалення транспортно-логістичних процесів, такі як реінжиніринг, перепроєктування, FAST-метод, бенчмаркінг, Lean-логістика, Кайдзен, Six Sigma та впровадження цифрових платформ.

Визначено їхні основні характеристики, переваги та обмеження, а також потенційний вплив на різні види транспортно-логістичних процесів. Запропоновано удосконалений методичний підхід до оцінювання результативності транспортно-логістичних процесів підприємства, який ґрунтується на концепції ланцюга "ресурси – процеси – результати" та, на відміну від існуючих, змінює акценти оцінювання з ізольованих показників на міжпроцесну взаємодію, зокрема – в аналізі впливу неякісного функціонування одного процесу на ефективність наступних ланок логістичного ланцюга, що дозволяє виявити критичні точки втрат,

оптимізувати використання ресурсів та мінімізувати затримки, простої і перевитрати.

Дістало подальшого розвитку створення цілісного підходу до обґрунтування вибору методів удосконалення транспортно-логістичних процесів, який поєднує аналіз, обґрунтування, вибір, впровадження та оцінку ефективності інструментів, враховуючи специфіку підприємства та використовуючи формалізовані підходи (матриці, метод згортання критеріїв, SMART-критерії). Розроблений комплексний підхід щодо вибору інструментів удосконалення транспортно-логістичних процесів складається з шести послідовних етапів: аналіз поточного стану, ідентифікація доступних інструментів, обґрунтування доцільності та вибір методів (з використанням морфологічної матриці та методу згортання критеріїв), моделювання впровадження, розробка дорожньої карти та моніторинг ефективності. Для досягнення поставленої мети та вирішення визначених завдань у роботі використано *загальнонаукові* методи дослідження: *системний підхід* - для розгляду транспортно-логістичних процесів як складних систем у взаємозв'язку з внутрішнім та зовнішнім середовищем підприємства; *узагальнення та систематизація* - для формування теоретичних висновків та розробки методичних рекомендацій. Використано *спеціальні* методи дослідження: *експертних оцінок* - для оцінки якості ресурсного забезпечення логістичних процесів та визначення вагових коефіцієнтів критеріїв вибору інструментів удосконалення; *метод рангової кореляції* - для оцінювання ефективності виконання логістичних процесів на основі аналізу темпів росту економічних показників; *SMART-аналіз* - для формування чітких та вимірюваних цілей удосконалення та оцінки можливості реалізації обраних інструментів.

Практичне значення роботи полягає у наданні підприємствам дієвої методики для системного та обґрунтованого вибору інструментів удосконалення транспортно-логістичних процесів, що сприятиме підвищенню операційної ефективності, оптимізації використання ресурсів, зниженню

ризиків. Запропоновані рекомендації можуть бути використані для прийняття обґрунтованих управлінських рішень щодо впровадження змін та підвищення ефективності логістичної діяльності.

Ключові слова: транспортно-логістичні процеси, якість, результативність, удосконалення, логістика.

Література

1. Christopher M. Logistics and supply chain management - London: Pearson Education Limited, 2005. 89 p.
2. Чернишова Л.І., Борисенко Д.В. Оптимізація логістичних бізнес-процесів для посилення конкурентних переваг підприємства. Випуск: № 5, 2022. С.19-24. Doi: <https://doi.org/10.37634/efp.2022.5.4>
3. Біловодська О.А. Логістика. Курс лекцій. URL: http://elkniga.info/book_198_glava_11_2_Logistichni_procesi,_oper.html
4. Тюріна Н. М., Гой І. В., Бабій І. В. Логістика [Текст]: Навч. посіб. Київ: «Центр учбової літератури», 2015. 392 с. URL: http://elar.khnu.km.ua/jspui/bitstream/123456789/4973/1/rozdil_5.pdf
5. Короленко Н.В. Управління якістю логістичних процесів на підприємствах: інтегральна парадигма. Ефективна економіка № 11, 2013.
6. Логістика: навч.посіб. / Безугла Л.С., Юрченко Н.І., Ільченко Т.В., Пальчик І.М., Воловик Д.В. Дніпро: Пороги, 2021. 252 с.
7. Зайцева А.С. Логістичні процеси в управлінні промисловими підприємствами. Вісник економіки транспорту і промисловості. № 81-82, 2023. С. 158-164. DOI: <https://doi.org/10.18664/btie.81-82.287303>